

Nyelvtan / grammatica

Az ige – Werkwoord De “-ik-werkwoorden”

1. -ik-werkwoorden met één stam

- Een betrekkelijk groot aantal werkwoorden is bijzonder: bijvoorbeeld de “**ikes igék**” = “**-ik-werkwoorden**”¹. Ze eindigen op **-ik** in de 3de persoon enkelvoud, aantonende wijs, **onbepaalde vervoeging** en tegenwoordige tijd.
- De stam van deze werkwoorden verschijnt pas wanneer **-ik** wordt weggelaten: *fázik – fáz* (hij / zij heeft het koud)
- De 1ste persoon enkelvoud, onbepaalde vervoeging, tegenwoordige tijd, aantonende wijs krijgt de uitgang: **-om / -em / öm** in plaats van **-ok/-ek/-ök!**
- **Pas op!** Het “-ik-werkwoord” wordt in het woordenboek **niet** met de infinitiefuitgang **-ni** aangegeven maar met de **-ik uitgang**. (om het te herkennen).
- **Goed om te weten! Omgangstaal:** Het -ik-werkwoord wordt vaak zelfs van moedertaalsprekers van het Hongaars geïgnoreerd zo dat veel mensen in de omgangstaal niet de juiste vervoeging van de 1ste persoon gebruiken. (Voorbeeld: *utazok* in plaats van *utazom*, *dolgozok* i.p.v. *dolgozom*: *Ma 4 órát dolgozok.* etc.)

Sommige -ik-werkwoorden:

	-e	-o
	werkwoorden met voorklinkers	werkwoorden met achterklinkers
(én)	<i>eszem</i>	<i>iszom</i>
(te)	<i>eszol</i>	<i>iszol</i>
(ö)	<i>eszik</i>	<i>szik</i>
(mi)	<i>eszünk</i>	<i>szünk</i>
(ti)	<i>esztek</i>	<i>sztek</i>
(ök)	<i>esznek</i>	<i>sznek</i>

* **Pas op!** Naar stammen die op een **sis**-klank eindigen (**-s, -sz, -z**) heft de tweede persoon geen **-sz** maar **-l** als uitgang bij de onbepaalde vervoeging.

Bijvoorbeeld: *alszik* (slapen) – (én) *alszom* (ik slaap), (te) *alszol* (jij slaapt), (ö) *alszik* (het/hij/zij slaapt)

	Onbepaalde vervoeging	Bepaalde vervoeging	Nederlands	
(én)	<i>iszom</i> !(valamit)	<i>iszom</i> !(a kávé).)	<i>Ik drink (iets).</i>	<i>Ik drink de koffie.</i>
(te)	<i>iszol</i> (valamit)	<i>iszod</i>	<i>Jij drinkt (iets).</i>	<i>Jij drinkt de koffie.</i>
(ö)	<i>szik</i> (valamit)	* <i>iszza</i>	<i>Hij/zij drinkt (iets).</i>	<i>Hij/zij drinkt de koffie.</i>
(mi)	<i>szünk</i> (valamit)	* <i>iszuk</i>	<i>Wij drinken (iets).</i>	<i>Wij drinken de koffie.</i>
(ti)	<i>sztek</i> (valamit)	* <i>iszátok</i>	<i>Jullie drinken (iets).</i>	<i>Jullie drinken de koffie.</i>
(ök)	<i>sznek</i> (valamit)	* <i>iszák</i>	<i>Zij drinken (iets).</i>	<i>Zij drinken de koffie.</i>
	* Samenstelling van de sis -klank -sz en de medeklinker -j !			

¹ Er bestaan in het Hongaars ongeveer 3400 -ik-werkwoorden. (B. Keszler: Magyar grammatika, Budapest: Nemz. Tankönyvkiadó, 2000, p. 110)

	Onbepaalde vervoeging	Bepaalde vervoeging	Nederlands	
(én)	<i>eszem (valamit)</i>	<i>eszem (az almát).</i>	<i>Ik eet (iets).</i>	<i>Ik eet (de appel).</i>
(te)	<i>eszél (valamit)</i>	<i>eszéd</i>	<i>Jij eet (iets).</i>	<i>Jij eet (de appel).</i>
(ő)	<i>eszik (valamit)</i>	<i>eszi</i>	<i>Hij/zij eet (iets).</i>	<i>Hij/zij eet (de appel).</i>
(mi)	<i>eszünk (valamit)</i>	* <i>eszük</i>	<i>Wij eten (iets).</i>	<i>Wij eten (de appel).</i>
(ti)	<i>esztek (valamit)</i>	<i>eszitek</i>	<i>Jullie eten (iets).</i>	<i>Jullie eten (de appel).</i>
(ők)	<i>esznek (valamit)</i>	<i>eszik</i>	<i>Zij eten (iets).</i>	<i>Zij eten (de appel).</i>
* Samenstelling van de sis-klank -sz en de medeklinker -j !				

2. Ik-werkwoorden met 2 stammen

	-e	-o
	Onbepaalde vervoeging	Onbepaalde vervoeging
	álmodni / álmodik (dromen)	utazni / utazik (rijden)
(én)	<i>álmodom !</i>	<i>utazom !</i>
(te)	<i>álmodsz</i>	<i>utazol</i>
(ő)	<i>álmodik</i>	<i>utazik</i>
(mi)	<i>álmodunk</i>	<i>utazunk</i>
(ti)	<i>álmodtok</i>	<i>utaztok</i>
(ők)	<i>álmodnak</i>	<i>utaznak</i>
	Bepaalde vervoeging	Bepaalde vervoeging
		átutazni (doorreizen/-reiden)
(én)	<i>álmodom</i>	<i>átutazom</i>
(te)	<i>álmodod</i>	<i>átutazod</i>
(ő)	<i>álmodja</i>	<i>átutazza</i>
(mi)	<i>álmodjuk</i>	<i>átutazzuk</i>
(ti)	<i>álmodjátok</i>	<i>átutazzátok</i>
(ők)	<i>álmodják</i>	<i>átutazzák</i>

3. “tetszik” is een vaak gebruikt ik-werkwoord

1.

- **tetszik** (1de persoon enkelvoud)
  - **tetszenek** (3de persoon meervoud)
- } + een infinitief

Hongaars	Nederlands
<p><i>Mit tetszik <u>csinálni</u>?</i></p> <p><i>Mit tetszenek <u>csinálni</u>?</i></p>	<p><i>Wat doet u?</i>(Lett.: wat bevalt doen?) enkelvoud</p> <p><i>Wat doet u?</i> (Lett.: wat bevallen doen?) meervoud</p>
<p>2. “tetszik” als hoofdwerkwoord in de betekenis van “bevallen” of “iets leuk of mooi vinden”.</p>	
<p><i>Hogy tetszik neked ez a könyv?</i></p> <p><i>Hogy tetszenek neked ezek a könyvek?</i></p>	<p><i>Hoe bevalt je dit boek? / Hoe vind je dit boek?</i></p> <p><i>Hoe bevallen je die boeken? / Hoe vind je die boeken?</i></p>
<p><i>Péternek tetszik ez a könyv.</i></p> <p><i>Péternek tetszenek ezek a könyvek.</i></p>	<p><i>Peter vindt dit boek leuk.</i></p> <p><i>Peter vindt die boeken leuk.</i></p>
<p>3. “tetszik” valakinek = iemand vindt het leuk</p>	
<p><i>Tetszem Péternek.</i> (Lett.: ik beval aan Peter)</p>	<p><i>Peter vindt me leuk</i></p>
<p><i>Tetszel Péternek.</i> (Lett.: Jij bevalt aan Peter)</p>	<p><i>Peter vindt je leuk</i></p>
<p><i>tetszel neki</i> (Lett.: Jij bevalt hem /haar)</p>	<p><i>hij of zij vindt je leuk.</i></p>
<p><i>tetszik nekem</i></p>	<p><i>Ik vind hem/haar/het leuk.</i></p>
<p><i>tetszünk neki</i></p>	<p><i>hij of zij vindt ons leuk.</i></p>
<p><i>tetszettek nekünk</i></p>	<p><i>Wij vinden jullie leuk.</i></p>
<p><i>tetszenek nekem</i></p>	<p><i>Ik vind ze leuk.</i></p>